

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Lanczner Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Lanczner Gabriella, mint pártfogó ügyvéd) által képviselt **felperes neve felperesnek** a dr. Kocsis Péter ügyvéd által képviselt **alperes neve** (alperes címe) **alperes** ellen kártérítés iránt indított perében a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2007. július 6. napján kelt 4.P.20.568/2004/49. sorszám alatti ítéletével szemben a felperes által 50., Pf.3. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

ÍTÉLETET:

Az ítéltábla az elsőfokú ítélet fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen az alperesnek 96.000.- /Kilencvenhatezer/ Ft másodfokú perköltséget.

Az ítéltábla dr. Lanczner Gabriella pártfogó ügyvéd díját 6.000.- /Hatezer/ Ft-ban állapítja meg.

Felhívja a Győri Ítéltábla Gazdasági Hivatalát, hogy a fenti összeget - a felperes személyes költségmentességére figyelemmel - az ellátmány terhére a pártfogó ügyvéd részére fizesse ki.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

INDOKOLÁS:

2000. december 14. napján a felperes az alperes házastársa - a felperes akkori barátnője - lakóhelyén, a "**Helység**"... szám alatti házas ingatlanban tartózkodott, amely az alperes kizárólagos tulajdonát képezte. Ekkor a családi házba - az egyébként már elköltözött - alperes is megérkezett. Kifogásolta a felperes jelenlétét és felhívta a felperest, hogy délutáni visszaérkeztéig hagyja el az ingatlant. Mivel erre nem került sor, a felek között szóváltás, dulakodás alakult ki, melynek következtében a felperes - egyéb könnyebb horzsolások és zúzódások mellett - bal keze középső ujjának feszítő ina szakadását szenvedte el. A középső ujjban ízületi mozgáskorlátozottság alakult ki, az alperest pedig a büntetőbíróság bűnösnek mondta ki 1 rb. maradandó fogyatékossgot okozó testi sértés büntetében, és vele szemben büntetést szabott ki.

A terhére elkövetett bántalmazás idején a felperesnek - külföldi munkavállalásra irányuló - munkaszerződése volt a "A" Kft-vel a 2000. november 20. - 2001. május 18. napja közötti időtartamra. Mivel a felperes kézsérülése miatt 2001. január 1. napjától március 28. napjáig táppénzes állományban volt, ezért 2001. március 31. napján a munkaviszonyt közös megegyezéssel megszüntette. A felperes a 2001. évben újabb vízumot szerzett be a külföldi munkavállaláshoz, a létrejött újabb munkaviszony azonban egy hónap elteltével megszűnt.

A felperes 2004. februárja óta állt pszichiátriai kezelés alatt súlyos depressziós epizód, extrém szorongásos állapot miatt. Pszichés állapotváltozását organikus alapon kialakuló kognitív deficit okozta, ezért, valamint más megbetegedései (gerincelfajulás, tüdőasztma, szívbetegség, szénhidrát-anyagcsere zavar, stb.) miatt munkaképessége lecsökkent, erre figyelemmel a munkaügyi bíróság 2004. szeptember 1. napjától a rokkantsági nyugdíjra jogosultságát megállapította.

A felperes keresetében vagyoni kártérítésként 2001. január 1. napjától havi 300.000.- Ft keresetvesztés (összesen: 7.200.000.- Ft) és késedelmi kamatai, valamint az ítélethozatal napjától havonta és előre 50.000.- Ft/hó keresetvesztést pótló járadék; 30.000.- Ft utazási költség megfizetésére; továbbá 3.000.000.- Ft nem vagyoni kártérítés és annak a 2000. december 14. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata és perköltség megfizetésére kérte kötelezni az alperest.

A felperes kereseti álláspontja szerint a külföldi munkalehetőségét az alperes bántalmazása miatt veszítette el, mivel balkezes és annak sérülése miatt az építőipari segédmunkához és nehézgép-kezeléshez szükséges jelentős erőfeszítést a sérült kezével nem tudta ellátni, pedig többi munkatársához hasonlóan két éven át tudott volna külföldön dolgozni, havi nettó 1.800. - 2000.- DEM díjazásért. Ugyan a 2001. évben újabb vízumot szerzett be a külföldi munkavállaláshoz, azonban az újabb munkaviszonya is bal keze korlátozott használhatósága folytán szűnt meg. A kártérítés alapjául szolgáló nem vagyoni hátrányát abban jelölte meg, hogy az alperes bántalmazásával okozati összefüggésben pszichés károsodást szenvedett el, állapotváltozása annak folytán alakult ki, hogy a kézsérülése miatt elvesztette a jelentős jövedelmet eredményező németországi munkáját, állapotát pedig tovább rontotta, hogy ezt követően már nem tudott elhelyezkedni. Pszichés megbetegedése vezetett végül oda, hogy munkaképességét 67 %-os mértékben elvesztette, és rokkantsági nyugellátásra vált jogosulttá. Utazási többletköltséget azért igényelt, mert kézsérülését követően - az alperestől való félelmében - a megyei ... községbe kellett költöznie, onnan járt **"Helység"-be** gyógykezelésre.

Az alperes ellenkérelmében a kereset teljes elutasítását és felperes perköltségben marasztalását indítványozta. Az alperes azt nem vitatta, hogy a felperes keresetében körülírt kézsérülését okozta, viszont tagadta, hogy ő okozta volna a felperes életvitelét, elhelyezkedési lehetőségeit érintő károsodását, ugyanis a keletkezett kézsérülése mindezeket nem érintette. Rámutatott, hogy a büntetőeljárás során kirendelt szakértő véleménye szerint felperes sérülése 6-8 hetes gyógytartamú volt, ez pedig komolyan nem akadályozta a felperest a későbbi munkavégzésben, amit igazolt az is, hogy utána felperes újabb fizikai munkát vállalt. A tényleges gyógytartamra figyelemmel indok nélkülinek tartotta, hogy a

felperes 2001. március 9. napjáig maradt táppénzen. Kiemelten hivatkozott volt házastársa, a felperes esetkori barátnője, **"B"** tanúvallomására, amely szerint a felperes már a bántalmazás előtt is úgy nyilatkozott, hogy nem kíván ... Országban dolgozni, ezt támasztja alá, hogy a **"A"** Kft.-vel a felperesnek közös megegyezéssel szűnt meg a munkaviszonya. Vitatta, hogy a bántalmazás és felperes 2004-ben jelentkező pszichés állapotváltozása között oksági kapcsolat lenne, szintén utalt **"B"** tanúvallomására, amely szerint a felperesnek már a kézsérülését megelőzően is felmerültek pszichés problémái.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével kötelezte az alperest 362.109,- Ft vagyoni kártérítés, valamint annak a 2001. február 7. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata és 15.000,- Ft nem vagyoni kártérítés, valamint annak a 2000. december 14. napjától a kifizetés napjáig járó késedelmi kamata megfizetésére; míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Kötelezte egyben a felperest az alperes javára 300.000,- Ft perköltség megfizetésére; rendelkezett továbbá a le nem rótt kereseti illeték, állam által előlegezett költség és pártfogó ügyvédi munkadíj viseléséről is.

Az elsőfokú bíróság határozata indokolásában tényként állapította meg, hogy az alperes a 2000. december 14. napján a felperes sérelmére elkövetett bűncselekménnyel a felperesnek kárt okozott, majd pedig határozatában vizsgálta a felperes keresetében megjelölt egyes károsodások és az alperes magatartása között oksági kapcsolat fennálltát. Kifejtette, hogy - függetlenül a büntetőeljárás során beszerzett szakvélemény szerinti 6-8 hetes gyógytartamától - a felperes a bántalmazás folytán a 2001. január 1. napja és 2001. március 31. napja között táppénzes állomány időszaka alatt szenvedett el keresetvesztést, mivel az alperes a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján nem igazolta, hogy a felperes indokolatlanul hosszú ideig lett volna táppénzes állományban. Az elsőfokú bíróság rámutatott, hogy a felperes a 2001. évben változatlanul külföldön kívánt munkát vállalni, ezt igazolja vízumkérelme és az időleges külföldi munkavégzése is. E tekintetben mellőzte a bizonyítékok köréből **"B"** tanúvallomását, mert úgy ítélte meg, hogy a tanú érzelmi indítatásból nem érdektelen, így vallomása nem bizonyíték arra, hogy a felperes a németországi munkavégzésre már nem kívánt visszamenni 2000. decemberét követően.

Az elsőfokú bíróság a felperes táppénzes állomány időszakára eső keresetvesztését az **"A"** Kft. keresetlevélhez csatolt közlése alapján - az átlagos 1900.- DEM.-el számolva - 775.618,- Ft-ban határozta meg, melyhez hozzászámít 82.800,- Ft magyarországi munkabér is. Ebből a 858.418,- Ft keresetvesztésből leszámította ténylegesen megkapott 53.731,- Ft táppénz összegét, így a felperes keresetvesztése 804.680,- Ft-ban volt meghatározható.

Az elsőfokú bíróság a Ptk. 340. § (1) bekezdése alapján erre a felmerült felperesi kárra kármegosztást alkalmazott, a bekövetkezett kárban a felperes közrehatását 55 % -os arányban megállapítva. Kifejtette, hogy a felperes a sérelmére elkövetett károkozást megelőzően az alperes házastársával létesített szerelmi viszonyt, és a bántalmazás napján az alperes tilalma ellenére tartózkodott az alperes kizárólagos tulajdonában lévő családi házban. Ezzel a magatartásával az elsőfokú bíróság megítélése szerint a felperes kiprovokálta a tettelegességhez vezető vitát. A kármegosztás folytán az alperest a Ptk. 339. § (1) bekezdése

és 355. § (1), (4) bekezdése alapján 362.109,- Ft keresetvesztésben és késedelmi kamataiban marasztalta.

Alapvetően tartotta viszont az elsőfokú bíróság a felperes további (lejárt) keresetvesztés és tartáspótló járadék megtérítése iránti keresetét, mivel az elsőfokú eljárás során szerzett - és az elsőfokú bíróság által aggálytalanak tekintett - igazságügyi szakértői vélemény szerint az alperes által okozott felperesi kézsérülés a felperes munkaképességét a gyógyulási időn túl lényegében nem befolyásolta.

A nem vagyoni kártérítés iránti kereset tekintetében az elsőfokú bíróság szintén elfogadta a kirendelt igazságügyi szakértői intézet szakvéleményét, arra utalva kifejtette, hogy a felperes ujj sérülése enyhe maradványokkal gyógyult, a maradvány érdemi munkaképesség csökkenést nem eredményezett, a munkavégzésben sem jelent érdemi hátrányt; illetve a felperes utóbb kialakult pszichés megbetegedése és az alperes bántalmazása közötti okozati összefüggés nem állapítható meg. Ez utóbbi szakértői megállapításra figyelemmel mellőzte a felperes jelenlegi élettársának tanúkénti kihallgatását a felperes pszichés állapotváltozására. Mellőzte az elsőfokú bíróság a felperes másik szakértő kirendelésére irányuló bizonyítási indítványát is kifejtve, hogy a perben kirendelt szakértői intézet véleménye a felperes társadalombiztosítási perében kirendelt szakértő véleménye és a felperes kezelését végző pszichiáter szakorvos véleménye egybehangzó a tekintetben, hogy a felperes organikus (szervi) eredetű pszichés károsodásban szenved, így aggálytalan a perben kirendelt szakértői intézet véleménye a tekintetben, hogy az alperesi bántalmazás és felperes pszichés állapotváltozása között nincs oksági kapcsolat.

Az elsőfokú bíróság a 30.000,- Ft utazási költség iránti keresetet arra figyelemmel utasította el, mert a felperes nem igazolta, hogy az alperestől való félelme miatt kellett elköltöznie ... megyébe, amely miatt többletköltsége merült fel.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést - elsődlegesen - az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett része hatályon kívül helyezése, és az elsőfokú bíróság per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítása iránt; - míg másodlagosan - az elsőfokú bíróság ítélete fellebbezett rendelkezése megváltoztatása és a keresetnek való teljes helyt adás iránt. A megismételt eljárásban a felperes indítványozta másik igazságügyi orvosszakértő kirendelését, és élettársa, "C" tanúkénti kihallgatását.

A felperes fellebbezésében vitatta az elsőfokú bíróság döntését, mind a vagyoni, mind a nem vagyoni kártérítés iránti kereset tekintetében. Fellebbezési álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a vagyoni kártérítés körében a felperes kárai és az alperesi magatartás közötti oksági kapcsolat részbeni hiányát a megalapozatlan orvosi szakvélemény alapján állapította meg. Indokolatlannak tartotta a kármegosztás alkalmazását, mivel a felperes kizárólag alperes feleségének védelme miatt maradt a családi házban, mert féltette párját a feldúlt alperestől.

A nem vagyoni kártérítés iránti kereset tekintetében a felperes fellebbezésében kifogásolta az elsőfokú bíróság által aggálytalanak elfogadott orvosszakértői véleményt, annak azt a megállapítását, hogy a felperes pszichiátriai megbetegedése nincs összefüggésben a

károkozó magatartással. Úgy vélte, hogy az elsőfokú eljárásban beszerzett szakvélemény megállapításai több ponton is ellentmondásban vannak a büntetőeljárás során és a társadalombiztosítási perben beszerzett szakvélemények adataival, melyre utalt már az elsőfokú eljárás során is. Kifogásolta, hogy a szakértők a felperes pszichés károsodása okaként csak organikus elváltozás gyanúját vetik fel, de hogy ez ténylegesen fennáll, és milyen szervi változás is okozta mindezt, az nem nyert bizonyítást. A felperes pszichés állapotváltozására, valamint az alperestől félelmében történt elköltözésére a felperes élettársa "C" tud vallomást tenni. A felperes a nem vagyoni kártérítés összegét azért is kifogásolta, mert a felperest - csak a kézsérülésből visszamaradt maradandó egészségkárosodás folytán is - legalább 500.000,- Ft kártérítés illetné meg. Ha pedig a testi sérülés és felperes pszichés állapotváltozása közötti oksági kapcsolat is igazolást nyer a nem vagyoni kártérítés összege még tovább emelendő.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet fellebbezéssel támadott rendelkezései helybenhagyását és a felperes másodfokú perköltségben marasztalását kérte. Kiemelte, hogy a felperes a fellebbezésében nem jelölte meg, hogy az elsőfokú eljárásban beszerzett szakvélemény milyen okból és mennyiben aggályos a számára, valamint kérte a fellebbezésben indítványozott tanúbizonyítás iránti indítvány elutasítását.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítélet tábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete alapjául szolgáló tényállást a szükséges bizonyítási eljárás lefolytatása után, az abból származó bizonyítékok okszerű mérlegelésével (Pp.206.§. /1/ bekezdés) állapította meg, és helytálló az abból levont érdemi jogkövetkeztetés is. Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indokolásával egyetért, azokat részleteiben megismételni nem kívánja, így azokra csak utal. (Pp.254.§. /3/ bekezdés)

A fellebbezésben felhozottak nem alkalmasak az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatására, avagy az elsőfokú eljárás részbeni megismétlésére. A fellebbezés az elsőfokú bíróság bizonyítékok mérlegelésére vonatkozó tevékenységét (Pp.206.§. /1/ bekezdés) támadja, állítva, hogy az elsőfokú bíróság aggályos szakvélemény (Pp.182.§. /3/ bekezdés) alapján állapította meg a felperes pszichés állapotváltozása és az alperesi magatartás közötti oksági kapcsolat (Ptk.339.§. /1/ bekezdés) hiányát.

A Pp.182.§. /3/ bekezdése szerint a szakvélemény akkor aggályos, ha az homályos, hiányos, önmagával, vagy más szakértő véleményével, illetve a bizonyított tényekkel ellentétben állónak látszik, avagy helyességéhez egyébként nyomatékos kétség fér. Az elsőfokú bíróság által beszerzett, a ... Igazságügyi Szakértői Intézet 2007. május 24. napján kelt szakvéleménye azonban ezekben a fogycatékosságokban nem szenved, így nem áll ellentétben a fellebbezésben hivatkozott korábbi eljárásokban (a büntetőügyben, (4.szám) és társadalombiztosítási perben (35.szám)) készült szakvéleményekkel. Az alperessel szemben indult nyomozás során 2001. március 1. napján készült igazságügyi orvosszakértői vélemény nem tér ki a felperes pszichés állapotváltozására, mivel ez akkor - igazoltan - még nem állt fenn. A felperes kézsérülését pedig ez a szakvélemény, valamint az elsőfokú bíróság által kirendelt szakértői intézet véleménye azonosan állapítja meg, és az elsőfokú bíróság az -

utóbb érdemi munkaképesség-csökkenést nem okozó - sérülésből eredő hátrányt megfelelően értékelte a nem vagyoni kártérítés megállapításával. A felperes pszichés státuszával kapcsolatban a jelen perbeli szakvélemény nem tartalmaz eltérő értékelést a társadalombiztosítási perben 2005. március 23. napján beszerzett szakvéleményhez viszonyítva, ez utóbbi szakvélemény pedig semmilyen tekintetben nem foglalt állást arra nézve, hogy a felperes organikus alapon kialakult pszichés zavara összefüggésben áll-e az alperes bántalmazó magatartásával, mivel ez a kérdés a társadalombiztosítási perben fel sem merülhetett.

A fellebbezés alaptalanul kifogásolja azt is, hogy a szakértői intézet szakvéleménye nem tér ki arra, hogy milyen szervi (organikus) elváltozás folytán lépett fel a felperes pszichés zavara. A kártérítési perben ugyanis csak annak volt jelentősége, hogy ez az állapotváltozás nem az alperes által okozott kézsérülés folytán alakult ki, ezért okozati összefüggés hiányában a felperes ezen hátrányaért az alperes kártérítési felelősséggel nem tartozik (Ptk.339.§. /1/ bekezdés). Nem volt pedig jelentősége annak, hogy az állapotváltozást milyen más szervi - esetlegesen sorsszerű - elváltozás okozta.

Az elsőfokú bíróság teljes egészében helyesen határozta meg azokat a tényeket és körülményeket, amelyek alátámasztják, hogy a felperes milyen mértékben hatott közre az elszenvedett károsodásában (PK.36. számú állásfoglalás), így a fellebbezés az alkalmazott kármegosztást (Ptk.340.§. /1/ bekezdés) is eredménytelenül sérelmezte.

Az elsőfokú bíróság indokoltan mellőzte a felperes jelenlegi élettársa, "C" tanúkénti kihallgatását, mivel az elsőfokú eljárásban a felperes csak életvitele hátrányos megváltozása tényére kérte kihallgatni a tanút (38. szám), azonban az állapotváltozás és annak oka olyan szakkérdés, melyre nem tanú, hanem szakértői bizonyításnak volt helye. (Pp.177.§. /1/ bekezdés) Az említett tanú felperes elköltözésének okára történő kihallgatása viszont olyan új bizonyítás indítványozását jelenti, amely a Pp.235.§. /1/ bekezdés III. mondata alapján kizárt. Az elsőfokú bíróság ugyanis a Pp.3.§. /3/ bekezdése alapján a felperest részletesen figyelmeztette a bizonyítandó tényekre, a bizonyítási kötelezettségére, illetve a bizonyítás indítványozása elmulasztásának törvényi - a Pp.141.§. /2/, /6/ bekezdésében meghatározott - következményeire (26. számú végzés). Ennek ellenére a felperes az elköltözés okára nem indítványozta élettársa tanúkénti kihallgatását.

Az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítélete megfellebbezett részét a Pp.253.§. /2/ bekezdése alapján hagyta helyben.

A fellebbezés eredményre nem vezetett, ezért - a felperes személyes költségmentességére figyelemmel - a Pp.78.§. /1/ bekezdése, a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§. /1/ bekezdése és 14.§-a alapján a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli. A felperes személyes költségmentességre tekintet nélkül viselni tartozik (Pp.84.§. /2/ bekezdés) az alperes másodfokú eljárásban felmerült - ügyvédi munkadíjból álló - perköltségét, melynek összegét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§. /2/, /5/-/6/ bekezdései alapján az áfával növelt 96.000.- Ft-ban határozta meg.

A felperest képviselő pártfogó ügyvéd díját az ítélet tábla az eljárás megindításakor hatályos 7/2002. (III.30.) IM rendelet 5.§. /1/ bekezdés b./, /2/ bekezdése alapján az áfával növelt 6.000.- Ft-ban állapította meg, annak kiutalásáról az 5.§. /6/ bekezdése alapján rendelkezett.

Győr, 2008. március 5.

Dr. Szalai György sk.
tanács elnöke

a **Dr. Ferenczy Tamás sk.**
előadó bíró

Dr. Hammer Sándor sk.
bíró

A kiadmány hitelül
kiadó: